

Список використаних джерел

1. Сухомлинський В. О. Розмова з молодим директором школи. Бесіда третя /В. О. Сухомлинський Вибрані твори в п'яти томах. – К.: Рад. шк., 1977. – Т.4. – 471 с.
2. Дудар С. М. Формування дослідницьких умінь та навичок студентів – важлива складова професійної підготовки майбутніх учителів [Електронний ресурс]/С. М. Дудар. – Режим доступу: <http://old.tnpu.edu.ua/php1/include/resurs/kms/22/chapter03.pdf>

УДК 373.113:373.1.036:78(477+439)

ГАСНЮК В. В.,
Мукачівський державний університет, Україна

ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ УГОРСЬКИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ МИСТЕЦЬКИХ ТРАДИЦІЙ В МУЗИЧНО-ЕСТЕТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ШКОЛЯРІВ

Входження України до європейського освітньо-культурного простору поставило вимогу виховання у ВНЗ такого фахівця музичного мистецтва, який був би здатний усвідомлювати унікальність мистецьких традицій свого народу та презентувати найкращі його зразки у взаємодії з традиціями інших народів Європи та світу.

Мистецькі традиції як результат творчих діянь, тривалих культурних зв'язків різних народів виявляють історико-культурну, генетичну, типологічну схожість. В нашому регіоні (Закарпатській області) значну частину населення становлять угорці, які проживають тут вже понад 1000 років. Учні шкіл з угорською мовою навчання перебувають у складній системі суспільно-культурних відносин: більшість їх за національністю є угорцями, основним полем культурної самоідентифікації яких є традиції угорського народу та, водночас, вони є громадянами України, тому майбутній вчитель має бути готовим до створення умов рівноправного засвоєння двох музичних культур – української та угорської. Тобто, одним з ефективних шляхів підготовки вчителя вважаємо конвергентне поєднання угорських та українських мистецьких традицій в процесі музично-естетичного виховання молодших школярів.

З метою забезпечення ефективності освітньої підготовки вчителя до реалізації взаємодії угорських та українських мистецьких традицій слід досягнути таку систему організації музично-естетичного виховання, яка б сприяла духовному становленню особистості на основі формування ціннісного відношення до мистецтва обох народів.

На перших етапах роботи викладач має бути готовим до активізації здатності школярів до диференціації елементів угорської й української мови музики, розвитку музично-естетичних та сенсорних здібностей учнів, формування фольклорного тезаурусу, національного світобачення та відчуття приналежності до певного народу. Ефективності оволодіння музично-естетичними знаннями на даному етапі сприятиме опанування специфікою естетичної характеристики навколишнього середовища, яке повсякденно оточує дитину з моменту її народження. Для цього варто

використовувати ігровий метод, метод порівняння, метод інверсій, метод пластичних інтонацій, метод музичних колекцій.

На другому етапі доцільним стане знайомство школярів з обрядами та календарними святами обох народів. Для цього слід використовувати елементарний аналіз-інтерпретаційних за змістом та характером творів мистецтва українського та угорського народів, метод вибору визначень зі словничка, та методи, які застосовувались на попередньому етапі. Добираючи твори для виконання перевагу слід надати пісням з яскравими дійовими особами. Для активізації образного мислення школярів, здатності до асоціацій та аналогій доцільним стане застосування вчителем методу аглютинацій.

На третьому етапі реалізації взаємодії угорських та українських мистецьких традицій доцільним стане використання тих же методів, що і на попередніх етапах, а також методу фокальних об'єктів, який руйнує стереотипи та полягає в тому, щоб усталений образ відомого твору перенести в інші обставини – в інший твір, уявивши можливість його музичної характеристики. Для прикладу, можна запропонувати школярам таке завдання: описати, якого характеру набув би образ Подоляночки в країні Маршу чи образ Гювейк Моті в країні Танцю?

На четвертому етапі можна використовувати ті ж методи, що і на попередніх етапах, але з більш ускладненими завданнями з різних видів музичної діяльності. Наприклад, для активізації емоційності сприйняття варто поступово поглиблювати емоційно-естетичну реакцію до всього, що оточує школярів. Основне завдання отримати уявлення про особливості інтерферентних зв'язків фольклору та професійного музичного мистецтва, про національні особливості музики українського та угорського народів.

Під час використання методу аглютинації можна запропонувати учням придумати назву до картини образотворчого мистецтва, порівняти слова назви з характером образного змісту прослуханих музичних фрагментів; для розвитку виразності виконання та стимулювання міжсенсорних образних асоціацій використовувати пісні, що виконуються з музично-ритмічними рухами; для характеристики музичного образу після прослуховування художнього твору використовувати словничок-пктограму емоцій та настроїв (угорською та українською мовою). Корисним стане й застосування методу фокальних об'єктів. Наприклад: описати, якого характеру набув би образ Подоляночки в угорській країні Пісні?

Взаємодія українських та угорських мистецьких традицій виражатиметься й під час аналізу школярами змісту прослуханих музичних творів (за допомоги опорної схеми); в процесі ознайомлення з такими поняттями: дума, шума, народна творчість, композиторська творчість.

Отже, ефективність процесу музично-естетичного виховання школярів залежить від того, як і в якій мірі акумульовані угорські та українські мистецькі традиції будуть репрезентовані й передані вчителем. Якісне виховання – це наближення особистості до цінностей буття, щоб «завершити» себе, стати «повністю людяними». Цінності буття присвоюються особою лише тоді, коли включені у її

повсякденну творчу діяльність під час оволодіння технологіями знакових систем, пізнання і творення «самого себе» [1].

Список використаних джерел

1. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті / С.Ф.Клепко. – Полтава: ПОППО. 2006. – 328 с.

УДК 371.37

ГЕЛЕШ М. Д.
КУЗЬМА-КАЧУР М. І.
Мукачівський державний університет, Україна

ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Контроль в навчанні є невід'ємним компонентом навчального процесу. Основним засобом контролю є оцінювання. Оцінювання здійснюється на основі виконання учнями певних завдань. Якість освіти та ефективність засвоєння знань, умінь і навичок учнями на уроках природознавства перевіряється в процесі контролю та оцінювання результатів навчально-виховної діяльності. Оцінювання дозволяє забезпечити зворотній зв'язок між вчителем та учнями й таким чином мотивувати їх до навчально-пізнавальної діяльності. Проблема оцінювання знань, формування умінь і навичок учнів є важливою з огляду на те, що кінцевим результатом навчальної діяльності є ефективне формування природознавчих компетентностей, а не формування суми знань. Оцінювання розглядається нами як рівень досягнень учнів з природознавства на основі загальноосвітніх стандартів стосовно до контролю навчальних досягнень учнів.

В основу дієвої системи оцінювання покладені новітні підходи до організації навчання в умовах реформування освіти. Найбільш важливим став компетентнісний підхід до вивчення природознавства.

У додатку до листа Міністерства освіти і науки України від 17.08.2016 р. № 1/9-437 зазначено, що «Поточний і підсумковий контроль за рівнем навчальних досягнень учня/учениці здійснює вчитель/вчителька на підставі загальних критеріїв і норм оцінювання результатів навчальної діяльності учня/учениці з навчальних предметів таких освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», які визначаються у нормативно-правових документах» [1].

Важливо зазначити, що перевірку навчальних досягнень учнів у початковій школі здійснюють з урахуванням принципів психологічної комфортності і здоров'язбережувального характеру навчально-виховного процесу. Саме тому результати оцінювання навчальних досягнень учнів є конфіденційною інформацією, доступною лише для дитини та її батьків (або осіб, що їх замінюють).

Період навчання учнів 1 – 2 класів є адаптаційно-ігровий. Оцінювання навчальних досягнень учнів з природознавства (як і з усіх інших предметів) здійснюється вербально. При цьому використовуються як усні, так і письмові оцінні судження, які характеризують процес навчання і відображають кількісний і якісний його результати: ступінь засвоєння знань і умінь з природознавства та характеристику особистісного розвитку учнів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>